

JAN ZUBELEWICZ
Politechnika Warszawska

ULRICH SCHRADE (21. 07.1943-15.11. 2009)

Ulrich Schrade urodził si e w Patrykach (powiat olszty ski, gmina Purda, parafia Klebark Wielki), około 15 km na wschód od Olsztyna. Jego rodzicami byli: Karol-Walter i Hildegarda z domu Gajewska. Ucz szczał do szkoły podstawowej i do I Liceum Ogólnokształc ecego im. Adama Mickiewicza w Olsztynie. W latach 1961-1966 studiował na Wydziale Morskim Wy szej Szkoły Ekonomicznej w Sopocie. Za prac *Przesłanki ekonomiczne lokalizacji zakładów opon samochodowych na przykładzie Olszty skiej Fabryki* uzyskał tytuł magistra ekonomii. Po uko czeniu studiów, od 1966 do 1969 r., pracował w Dziale Organizacji i Zarz dzania Olszty skich Zakładów Opon Samochodowych.

Kolejn faz ycia Ulricha Schradego stanowiły dwuetapowe studia doktoranckie z filozofii na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Warszawskiego, w latach 1969-1974. Pod kierunkiem prof. Janusza Kuczy skiego napisał on i obronił w 1972 r. prac magistersk o dialektyce Hegla. Na drugim etapie studiów przyst pił do sporz dzenia rozprawy doktorskiej.

Od 1974 r. Ulrich Schrade zwi zał si e na stałe z Zakładem Filozofii Politechniki Warszawskiej, jako głównym miejscem zatrudnienia. Tu pracuj c, zdobywał kolejne szczeble w awansie naukowym i karierze akademickiej.

W roku 1976 Schrade obronił dysertacj doktorsk *Spory filozoficzne w socjaldemokracji w latach 1895-1905*, napisan pod kierunkiem prof. Bogusława Wolniewicza. Odt d został stałym uczestnikiem seminarium filozoficznego swego Promotora. Profesor Wolniewicz nawi zywał w działalno ci naukowej do filozofii swojego Mistrza - Henryka Elzenberga. Ulrich Schrade poszedł wskazanym tropem i zaj ł si e analiz tej filozofii. Jego wysiłki zwie czone zostały rozpraw habilitacyn *Idea humanizmu w wietle aksjologii Henryka Elzenberga*. Na jej podstawie uzyskał w 1989 r. stopie doktora habilitowanego na Wydziale Filozofii

i Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego. W ten sposób Schrade stał si współtwórc szkoły elzenbergistów.

Dalsze badania doktora Schradego dotyczyły głównie problematyki wspólnot duchowych, a w szczególności narodu i sprz onej z nim ojczyzny. W ich rezultacie w roku 2004 powstała ksi ka *Mi dzywojenna polska my l narodowa. Od patriotyzmu do globalizmu*. W pracy tej wyodr bnionych zostało osiem zasadniczych stanowisk politycznych. Siedem z nich Autor scharakteryzował na przykładzie pogl dów wybranych filozofów lub polityków polskiego mi dzywojnia. Przedstawia on mianowicie: my l Henryka Elzenberga (reprezentuj cego konserwatywno-liberaln prawic idei), Romana Dmowskiego (narodowo-liberalna prawica idei), o. Innocentego Marii Boche skiego (do około 1965 r. chrzescija sko-integrystyczna prawica wiary, potem chrzescija sko-demokratyczna prawica wiary), Tadeusza Kotarbi skiego (socliberalna lewica wolno ciowa), Tadeusza Niedziałkowskiego (socjalistyczna lewica równo ciowa) oraz Ró y Luxemburg (komunistyczna lewica równo ciowa). W roku 2005 Ulrich Schrade otrzymał z r k Prezydenta tytuł naukowy profesora nauk humanistycznych.

Oprócz dwóch głównych, wymienionych dzieł prof. Schrade wydał również ksi ki o charakterze naukowo-dydaktycznym. S to: *Etyka. Główne systemy* (1992) oraz *Nurty filozofii współczesnej* (1997, 2003). Opublikował te wiele w a nych artykułów (około 70) i recenzji (20). Publikacje te ukazały si w ró nych czasopismach, najwi cej w „Edukacji Filozoficznej” (kilkana cie artykułów i kilkana cie recenzji).

W trakcie pracy w Politechnice Warszawskiej prof. Schrade prowadził dla studentów i doktorantów zaj cia z rozmaitych przedmiotów, m.in. z filozofii współczesnej, teorii i filozofii pa stwa i prawa, historii filozofii, pedagogiki ogólnej, ponadto seminarium dyplomowe. Utworzył i kierował Podyplomowym Studium Pedagogicznym oraz Seminarium Pedagogicznym PW dla doktorantów i nowoprzyj tych asystentów. Był doskonałym wykładowc . Dodatkowo, od 1995 r. wykładał teori wychowania i filozofi w Akademii Humanistycznej w Pułtusku.

Poza prac dydaktyczn prof. Schrade pełnił wiele funkcji organizacyjnych. Był m.in., w ró nych okresach, kierownikiem Zakładu Filozofii, zast pc dyrektora Kolegium Nauk Społecznych i Administracji

oraz senatorem Politechniki Warszawskiej, a także członkiem Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego. Równocześnie działał społecznie: w podziemnej „Solidarności”, a później przez wiele kadencji na szczeblu Zarządu Oddziału Warszawskiego i Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Filozoficznego.

Prof. Ulrich Schrade zginął tragicznie 15 listopada 2009 r. Msza ałobna została odprawiona dn. 26. 11. 2009 r. w Kościele Najświętszego Zbawiciela w Warszawie. Msza Pogrzebowa odbyła się 27. 11. 2009 r. w Kościele Znalezienia Krzyża Świętego w Klebarku Wielkim, a urna z prochami Zmarłego spoczęła w grobowcu rodzinnym na miejscowym cmentarzu.

Wraz z Jego śmiercią środowisko akademickie poniosło bolesną stratę. A oto fragment wypowiedzenia wyrażonego przeze mnie w imieniu pracowników Zakładu Filozofii Politechniki Warszawskiej, po Mszy ałobnej:

Drogi Ulryku!

Dnia 16 listopada, w poniedziałek jak zwykle, przed godziną 14.00 przebywałem w naszym Zakładzie Filozofii. Ty w godzinach od 12 do 14 miałeś wyznaczone konsultacje. Dostępcy chodzili my po nich na obiad do stołówki Politechniki. Tego dnia jednak nie przyszedłeś na dyktando. Studenci i doktoranci czekali na Ciebie. Nie było Ci równie na zajęcia z doktorantami. W sekretariacie Zakładu Filozofii nic nie wiadano o przyczynach Twojej absencji. Twój telefon odpowiadał, ale jesteś poza strefą dostępcy.

Ten stan rzeczy w pełni uwiadomił mi, ale musiało się coś złego Tobie przydarzyć; na tyle złego, ale nie mogłem zadzwonić. Wiedziałem bowiem, ale w sprawie uczczenia na zajęcia dydaktyczne nie pozwoliłbyś sobie na żadne zaniedbania; przeciwnie, zajęcia traktowałeś jako swoistą misję, zapominając czasem, ale zaczynała się już przerwa. Zawsze urzeczywistniałeś zasady tradycyjnej dydaktyki, wyrażone pięknie przez Henryka Elzenberga: „Surowo jest oznaką szacunku, wyrozumiałość – lekceważenie”.

W Pogotowiu Ratunkowym dowiedzieliśmy się, ale w niedzielę 15 listopada miał miejsce wypadek, a miertelną jego ofiarą był właśnie

Ty. Skrzyżowanie przypadku i przeznaczenia zaowocowało tak tragicznym dla Ciebie rezultatem.

Odczuwamy pustkę po Tobie. Pracownicy Zakładu Filozofii Politechniki Warszawskiej składają Ci wyrazy uznania i wdzięczności, które mogli z Tobą pracować.

Cześć Twojej Pamięci.

Rodzinie Zmarłego składamy wyrazy Głębokiego Współczucia.